

kinderombudsman

het beste besluit:
geef kinderen invloed

Rapport

Onderzoek naar het handelen van een school bij schoolgang en na schooluitval van een leerling

Oordeel

Op basis van het onderzoek vindt de Kinderombudsman de klacht over de school ongegrond.

Nummer: KOM008/2025

Datum: 09 juli 2025

Onderzoek naar het handelen van een school bij schoolgang en na schooluitval van een leerling

© Kinderombudsman, 09 juli 2025

Onderzoeksteam

Céril van Leeuwen en Chantal Roso

Kinderombudsvrouw

Margrite Kalverboer

Kinderen hebben rechten

Deze zijn onder meer vastgelegd in het Kinderrechtenverdrag. De rechten gelden voor iedereen onder de achttien jaar. De Kinderombudsman controleert of de overheid de kinderrechten in Nederland naleeft. Hij doet dit ook bij organisaties in het onderwijs, de kinderopvang, de jeugdzorg en de gezondheidszorg. De Kinderombudsman heeft verschillende taken.

Onderzoek

De Kinderombudsman doet onderzoek naar onderwerpen die te maken hebben met schending van de kinderrechten. Hij kan ook een onderzoek beginnen naar aanleiding van klachten die binnenkomen over individuele gevallen.

Advies

Op basis van signalen en onderzoeken adviseert hij – gevraagd en ongevraagd – het parlement en verschillende instanties. Hij probeert structurele oplossingen te vinden voor problemen die met de rechten van kinderen te maken hebben.

Bewustwording kinderrechten

Het is belangrijk dat iedereen weet dat er kinderrechten zijn en wat deze inhouden. Dus zowel de kinderen en jongeren zelf, als hun ouders, scholen, de overheid en instanties. Daarom maakt de Kinderombudsman volwassenen, kinderen en jongeren bewust van de kinderrechten.

Meer informatie, rapporten en adviezen zijn te vinden op www.kinderombudsman.nl

INHOUD

Samenvatting.....	5
1 De klacht en het klachtverloop.....	6
1.1 De klacht	6
1.2 Klachtverloop	6
2 Wat zijn de bevindingen: feiten en meningen.....	8
2.1 Feiten	8
2.2 Meningen	9
3 Beoordeling	14
3.1 Inleiding.....	14
3.2 De klacht	14
3.3 De beoordeling van de Kinderombudsman	14
3.4 Toelichting op het oordeel	14
4 Conclusie	18
4.1 Inleiding.....	18
4.2 Conclusie	18
Bijlage 1: Kinderrechtelijk kader	19

Samenvatting

Wie is Nathan

Dit rapport gaat over Nathan (niet zijn echte naam). Hij is graag bezig op de computer. Nathan heeft zichzelf geleerd om te coderen en besteedt daar zijn vrije tijd aan.

Wat is er gebeurd

In 2020 startte Nathan in de brugklas van de school. Het eerste schooljaar ging goed. Nathan kreeg daarna last van de traumatische gebeurtenissen die eerder plaatsvonden in zijn leven en kon zich daardoor niet goed op school concentreren. Dit zorgde voor stress bij Nathan waardoor het steeds moeilijker werd om onderwijs te volgen. De stress werd zo groot dat Nathan tijdens zijn tijd op school twee keer is uitgevallen.

De klacht van Nathan en zijn vader

De klacht gaat over de manier waarop de school met Nathan omging, zowel in de periode dat hij op school zat als toen hij (tot twee keer toe) was uitgevallen op school. De vader van Nathan had hierover geklaagd bij de onafhankelijke klachtencommissie van de school. Die vond zijn klachten niet terecht. De vader van Nathan nam daarom contact op met de Kinderombudsman.

Het onderzoek door de Kinderombudsman

De Kinderombudsman besloot onderzoek te doen naar de klacht van Nathan en zijn vader. Dit betekende dat de Kinderombudsman onderzocht of de school in de situatie van Nathan op een goede manier onderwijs, begeleiding en zorg heeft geboden en of zij heeft samengewerkt met de hulpverlening.

Wat vindt de Kinderombudsman

De Kinderombudsman zag dat het een ingewikkelde situatie was en dat er sprake was van een verschil van visie. Vader en de hoogbegaafdheidscoach vonden dat Nathan zoveel mogelijk onderwijs moest volgen. School en de specialistische hulpverlening vanuit de GGZ vonden juist dat de zorg het belangrijkste was en dat Nathan tot rust moest komen. Nathan vond naar school gaan stressvol en ervoer thuis meer rust. De Kinderombudsman zag dat de school het belang van Nathan voorop heeft gesteld. De school heeft goed gekeken hoe de ontwikkeling van Nathan beschermd kon worden. Volgens de Kinderombudsman heeft de school op verschillende manieren geprobeerd Nathan zo goed mogelijk te helpen en onderwijs te bieden. De Kinderombudsman vindt de klacht daarom niet gegrond.

1 De klacht en het klachtverloop

1.1 De klacht

Op 26 juni 2023 diende de vader van Nathan¹, namens Nathan een klacht in bij de Kinderombudsman. De klacht gaat over de manier waarop de school met Nathan omging, zowel in de periode dat hij op school zat als toen hij (tot twee keer toe) was uitgevallen op school.

1.2 Klachtverloop

1.2.1 Klachten bij de klachtencommissie

Op 30 mei 2022 diende de vader van Nathan namens Nathan twaalf klachten in bij de onafhankelijke klachtencommissie van de school.² De klachten gingen er (samengevat) over dat de school geen goede zorg, begeleiding en onderwijs bood aan Nathan, niet goed samenwerkte met de betrokken jeugdbeschermer en hoogbegaafdheidscoach van Nathan. Ook gingen de klachten over het niet nakomen van afspraken door de school. Zo was volgens vader bijvoorbeeld de afspraak met de school dat Nathan zonder elektronische apparaten naar een werkplek op zolder ging als hij het volgen van de les niet zag zitten. Tegen de afspraak in keek Nathan tijdens deze momenten YouTube filmpjes.

1.2.2 Oordeel van de klachtencommissie

Op 15 augustus 2022 gaf de klachtencommissie van de school een oordeel over de klachten van de vader en Nathan. De klachtencommissie verklaarde alle klachten ongegrond. De klachtencommissie was (samengevat) van oordeel dat er geen feiten en omstandigheden waren aangetoond die de klachten onderbouwden en rechtvaardigden. Zo was de klachtencommissie van oordeel dat de school inzette op het volgen van zoveel mogelijk onderwijs, maar dat de zorg voor Nathan het belangrijkste was. De rustmomenten op zolder waar Nathan educatieve filmpjes keek, hadden vermindering van spanning bij Nathan tot doel. De klachtencommissie wees erop dat de commissie van begeleiding dit ook had geadviseerd en dit advies met vader was gedeeld. Daarnaast oordeelde de klachtencommissie dat de school voldoende had gemotiveerd dat er was samengewerkt met de betrokken hulpverlening en dat er ook sprake was van een goed contact tussen de school en de hulpverlening. De raad van bestuur heeft de uitspraak van de klachtencommissie overgenomen.

1.2.3 Klacht bij de Kinderombudsman

De vader was het niet eens met het oordeel van de klachtcommissie. Daarom nam hij contact op met de Kinderombudsman. De Kinderombudsman schreef de klacht als volgt op:

"De school heeft de kinderrechten van Nathan onvoldoende nageleefd, zowel tijdens zijn tijd op school als nadat hij was uitgevallen."

¹ Nathan is een verzonden naam, zodat mensen die het rapport lezen niet weten dat het over hem gaat. De school wordt in dit rapport bewust niet bij naam genoemd. Op die manier beschermt de Kinderombudsman de privacy van het kind.

² Voor de leesbaarheid wordt in dit rapport verder gesproken over 'de klachtencommissie'.

1.2.4 Klachtonderzoek door de Kinderombudsman

Om een beoordeling te kunnen geven van deze klacht, onderzoekt de Kinderombudsman of de school in de situatie van Nathan op een goede manier onderwijs, begeleiding en zorg heeft geboden en heeft samengewerkt met de hulpverlening. Hiervoor maakt de Kinderombudsman gebruik van verschillende bronnen. In de zaak van Nathan, ontving de Kinderombudsman van Nathan en zijn vader stukken die de klacht onderbouwden. Ook lichtte de vader deze stukken telefonisch aan de Kinderombudsman toe. Vervolgens voerde de Kinderombudsman een intakegesprek met zowel Nathan als zijn vader. Ook vond er een telefonisch gesprek tussen de Kinderombudsman en de hoogbegaafdheidscoach plaats.

Naar aanleiding van de klacht nam de Kinderombudsman contact op met de school waarover de klacht gaat. De school stuurde een aantal aanvullende stukken aan de Kinderombudsman toe, zoals het ontwikkelingsperspectiefplan van Nathan, het logboek dat de school over de ontwikkelingen van Nathan heeft bijgehouden en een uitdraai van de WhatsApp-gesprekken tussen Nathan, de vader en de school. Ook gaf de school schriftelijk antwoord op de vragen van de Kinderombudsman en vond er daarna een gesprek plaats op de school. De school hecht eraan te benadrukken dat het een ingewikkelde situatie was en dat zij veel documenten bij de Kinderombudsman heeft aangeleverd om te laten zien wat zij voor Nathan heeft gedaan.

Op basis van alle informatie stelde de Kinderombudsman een concept op met de bevindingen (feiten en meningen – hoofdstuk 2). Nathan, zijn vader en de school mochten hierop reageren.³ Op basis daarvan zijn de bevindingen aangepast en aangevuld voor zover deze informatie relevant was voor de beoordeling van de klacht. De beoordeling van de Kinderombudsman staat in hoofdstuk 3.

³ Nathan en zijn vader hebben geen gebruik gemaakt van de mogelijkheden om op de concepttekst van de bevindingen te reageren.

2 Wat zijn de bevindingen: feiten en meningen

2.1 Feiten

Nathan is een zestienjarige jongen die bij zijn vader en stiefmoeder woont. Hij heeft een ontremde sociale contactstoornis en een posttraumatische stressstoornis. Vader heeft het eenhoofdig gezag over Nathan. Nathan wordt begeleid door een hoogbegaafdheidscoach. In het kader van een ondertoezichtstelling was van mei 2019 tot augustus 2023 een gezinsvoogd bij het gezin betrokken.

De school waar Nathan op zat, is een school voor voortgezet speciaal onderwijs. Nathan startte na de zomer van 2020 op de school in de brugklas op de leerroute VMBO-TL. Bij de start van het schooljaar in 2021 maakte Nathan de overstap naar de havo. Een deel van deze schoolperiode vond plaats tijdens de COVID-19 pandemie.

In april 2022 meldde Nathan zich bij de gedragswetenschapper van de school omdat het niet goed met hem ging. Hij had last van traumatische ervaringen uit zijn leven. Nathan kon zich daardoor moeilijk concentreren op school en had snel last van spanningen. Nathan had regelmatig contact met de gedragswetenschapper. De school wilde in overleg met de betrokken hulpverleners de zorg voor Nathan opschalen en hem niet extra onder druk zetten om over te gaan naar de derde klas van de havo. De school had hierover contact met vader en de gezinsvoogd. De school adviseerde hen om de zorg voor Nathan op te schalen. Wanneer Nathan dat nodig had mocht hij een time-out nemen door de leerlingcoach op te zoeken en met elektronische apparaten naar de ingerichte zolderverdieping te gaan.⁴ Vader en de hoogbegaafdheidscoach vonden dat de focus op onderwijs (inclusief overgang naar het volgende schooljaar) moest liggen in plaats van zorg. Na overleg kwam de specialistische GGZ in beeld.

De belastbaarheid van Nathan is meerdere keren met betrokken hulpverleners en in de Commissie van Begeleiding besproken. Het advies van de commissie en de betrokken GGZ-hulpverleners was dat Nathan zo veel mogelijk onderwijs zou volgen, maar de zorg voor Nathan het belangrijkste was. Eén van de opties voor Nathan om tot rust te komen, was het verblijven in de rustige omgeving van de volledig ingerichte zolder. Dit advies is met vader en de betrokken gezinsvoogd gedeeld.

Nathan wilde graag over naar de volgende klas. Hij had veel lesstof gemist en moest een groot aantal toetsen inhalen. De school besprak met hem de mogelijkheid dat hij zou blijven zitten omdat hij veel onvoldoendes had gehaald en niet alle lesstof kende. Toen Nathan te horen kreeg dat hij waarschijnlijk niet over kon gaan, ging het slechter met hem. De spanning in relatie tot zijn traumatische ervaringen liep bij Nathan op waardoor het niet meer lukte om naar school te gaan. Nathan stopte in die periode met het volgen van lessen en kwam voor een periode van vier maanden thuis te

⁴ De Kinderombudsman heeft de school bezocht voor een gesprek in het kader van het onderzoek. De Kinderombudsman heeft toen ook de zolderverdieping bezocht en geconstateerd dat er verschillende ingerichte ruimtes waren waar Nathan kon zitten.

zitten. De school bood een traject op maat aan in een alternatieve onderwijssetting van de school.

In het schooljaar 2022-2023 startte Nathan bij deze alternatieve onderwijssetting. Er werd een ontwikkelingsperspectiefplan voor Nathan opgesteld. In dit plan stond een traject op maat voor Nathan beschreven. Vader had dit plan ondertekend.

Nathan kreeg veel één-op-één ondersteuning van de docent en er werden aanpassingen in het rooster gemaakt. De eerste periode verliep positief. Naarmate het schooljaar vorderde kwam Nathan steeds minder tot leren en had hij last van stress.

In februari 2023 waren er ernstige zorgen om Nathan. Hij kwam bij de crisisdienst terecht nadat hij zichzelf beet en suïcidale uitspraken deed. Uit een document dat vader met de Kinderombudsman deelde volgt dat de psychiater van de crisisdienst concludeerde dat school een stressfactor voor Nathan was en gaf het advies om Nathan rust te geven. De school had dit document niet. In februari 2023 kwam Nathan voor de tweede keer thuis te zitten. In oktober 2023 is Nathan gestart op een nieuwe school.

2.2 Meningen

De Kinderombudsman vindt het belangrijk om de mening van kinderen zelf te horen. Voor dit onderzoek is daarom gesproken met Nathan. Daarnaast heeft de Kinderombudsman de vader en de school in de gelegenheid gesteld hun mening te geven over de gebeurtenissen. Deze meningen worden hieronder beschreven. Nathan, zijn vader en de school mochten reageren op de beschreven feiten en hun eigen mening in het conceptrapport.

2.2.1 Mening van Nathan

Tijdens het gesprek met de Kinderombudsman gaf Nathan aan dat hij veel is vergeten vanwege de stress die hij tijdens zijn schoolperiode ervoer. Ook vertelde Nathan dat hij het lastig vond om de gebeurtenissen op school in chronologische volgorde te plaatsen. Toch kon Nathan nog een aantal voorbeelden noemen waarvan hij vond dat de school niet goed handelde.

Zo vertelde Nathan dat hij geen onderwijs in de klas volgde, maar steeds naar zolder werd gestuurd als de stress hem in de klas te veel werd. De zolder was een kale ruimte met alleen een stoel. Hij moest hier een aantal dagen per week van half negen tot twee uur zitten. Nathan vertelde dat hij die momenten als traumatisch ervoer. Hij kan zich nu niet meer te herinneren wat hem toen als reden verteld was waarom hij naar zolder moest.

Ook gaf Nathan aan dat hij het moeilijk vond dat een docent slecht over zijn vader sprak. Nathan vertelde dat deze docent tegen hem zei dat zijn vader geen goede vader was en dat hij niet wilde samenwerken met school. Toen Nathan daar later bij de docent op terugkwam, ontkende deze dat dit was gezegd.

Verder vertelde Nathan dat er vaak door school is gezegd dat hij niks kon en dat hij zou blijven zitten. Nathan voelde zich onvoldoende gehoord door de school. Zo noemde Nathan het voorbeeld dat er nooit tijd was voor een periodiek voortgangsgesprek dat iedere dinsdag zou plaatsvinden. Toen zijn vader een keer op dinsdag onverwachts meekwam naar school, was er opeens wel tijd voor het gesprek.

Op een gegeven moment werden de gebeurtenissen op school zo stressvol voor Nathan, dat hij verlamd raakte door de stress en suïcidale gedachten kreeg. Toen Nathan thuis kwam te zitten, ervoer hij rust. Nathan gaf aan dat hij absoluut niet terug wilde naar school.

Inmiddels zit Nathan op een nieuwe school. Hij vertelde de Kinderombudsman dat het beter met hem gaat, dat hij plezier heeft op zijn nieuwe school, in een rustige klas zit en zich ook goed behandeld voelt. De school sluit aan bij de manier waarop Nathan leert. Als Nathan nu thuiskomt van school, voelt hij zich opgelucht en niet gestrest. Nathan denkt dat als zijn oude school beter had samengewerkt met de betrokken hulpverlening, het misschien wel beter met hem zou zijn gegaan.

2.2.2 Mening van de vader van Nathan

De vader gaf in het gesprek met de Kinderombudsman aan dat de problemen bij Nathan begonnen in het tweede schooljaar. Dit schooljaar vond plaats tijdens de COVID-19 pandemie. Er waren verschillende gebeurtenissen voorgevallen die stress bij Nathan gaven en die tot schoolverzuim leidden.

Nathan mistte tijdens de COVID-19-periode tijd op school omdat hij bij verkoudheidsklachten niet de juiste GGD-test had afgenomen. Het protocol dat de school hiervoor volgde, was volgens vader niet gecommuniceerd. Het negatieve testresultaat dat was afgenomen bij een commerciële aanbieder, werd niet door de school geaccepteerd. Pas na telefooncontact met de leerplichtambtenaar hierover, was Nathan weer welkom op school.

De door Nathan ervaren stress kwam volgens vader voort uit de begeleiding van de gedragswetenschapper en een docent van de school. De gedragswetenschapper probeerde Nathan tot twee keer toe uit huis te plaatsen en nam hierover contact op met de betrokken gezinsvoogd. Nathan was bang dat hij weg moest bij zijn vader. Het verzoek van vader voor de begeleiding van een andere gedragswetenschapper, wees de school af. Een docent van de school praatte Nathan de put in door meermaals te zeggen dat hij niks kon.

Volgens vader heeft Nathan ook stress ervaren van de momenten die hij tijdens schooltijd op zolder moest doorbrengen. Er waren afspraken gemaakt dat Nathan voor rustmomenten naar zolder mocht. Maar volgens vader moest Nathan bijvoorbeeld ook naar zolder als hij zijn neus te hard snoot in de klas. Vader gaf daarnaast aan het kwalijk te vinden dat Nathan op zolder filmpjes keek, terwijl hij met school de afspraak had gemaakt dat Nathan zonder elektronische apparaten naar zolder zou gaan.

Het voornemen van de school dat Nathan moest blijven zitten, was volgens vader voor Nathan een groot probleem omdat hij dan de aansluiting met zijn vrienden miste. Omdat Nathan een ingetogen jongen was, die moeilijk vrienden kon maken en contact kon leggen, was vader juist blij dat Nathan die aansluiting eindelijk wel had. Volgens vader had school te weinig ondernomen om Nathan over te laten gaan. Zo vertelde vader dat Nathan veertig toetsen moest inhalen, zonder dat de school dit eerder met vader had besproken. Dit was een onmogelijke opgave voor Nathan.

Vader neemt het de school daarnaast kwalijk dat de school niet wilde meewerken met de hulpverlening. Zo wilde de gedragswetenschapper van de school volgens hem niet luisteren naar de andere professionals die bij het gezin waren betrokken en zat de school de hulpverlening dwars. Ook stelde de school geen plan van aanpak op, ondanks verschillende verzoeken van vader hiertoe.

Omdat Nathan op een gegeven moment suïcidale gedachten kreeg, moest hij naar de crisisdienst. De psychiater van de crisisdienst gaf aan dat Nathan rust nodig had. Naar aanleiding van dit advies, hield vader Nathan thuis. Tijdens het thuiszitten werkte school niet aan een terugkeerplan voor Nathan.

Volgens vader heeft Nathan nog dagelijks last van wat er op de school is gebeurd. Vader geeft aan dat hij bang is dat Nathan onherstelbaar is beschadigd, waarbij de gebeurtenissen op school hiertoe de laatste zet hebben gegeven.

2.2.3 Mening van de school

Op verzoek van de Kinderombudsman reageerde de school schriftelijk op de gestelde vragen. Ook gaf de school een nadere toelichting op de schriftelijke antwoorden tijdens een gesprek op de schoollocatie. De vragen kwamen voort uit de klachten van vader en Nathan. Zo vroeg de Kinderombudsman hoe de school het recht van Nathan op onderwijs waarborgde op de momenten dat hij niet in de klas zat of wat de school heeft gedaan om ervoor te zorgen dat Nathan zich kon blijven ontwikkelen nadat hij tweemaal thuis kwam te zitten. Ook wilde de Kinderombudsman weten wat de school deed om ervoor te zorgen dat Nathan weer naar school kon terugkeren en in hoeverre de school samenwerkte met de betrokken hulpverlening.⁵

Volgens de school was het een verkeerde veronderstelling van Nathan en zijn vader dat afspraken niet werden nagekomen en dat Nathan uit de klas werd gehaald om hem naar de zolderverdieping te sturen. De school maakte zich zorgen over de belastbaarheid van Nathan. Nathan was daarom een aantal keer in de Commissie van Begeleiding van de school besproken. Het advies van de commissie was dat Nathan zo veel mogelijk onderwijs zou volgen, maar dat de zorg voor Nathan het belangrijkste was. Dit betekende dat Nathan aanwezig was bij de start van de les, maar wanneer het hem niet lukte om in de klas te blijven, hij naar de leerlingcoach van de school mocht. Deze coach onderzocht samen met Nathan wat in die situatie de beste optie was. Eén van de opties was om naar een rustige werkplek op zolder te gaan. Daar

⁵ De betrokken gezinsvoogd en hoogbegaafdheidscoach. De hulpverlening vanuit de specialistische GGZ kwam pas later in beeld.

kon hij naar informatieve filmpjes kijken. Het spelen van spelletjes op een elektronisch apparaat was tijdens deze momenten niet toegestaan. Deze rustmomenten hadden een vermindering van spanning als doel. De school gaf aan dat het afnemen van elektronische apparaten, zoals de vader van Nathan voorstelde, niet binnen het doel paste om de spanning af te nemen.

De school gaf aan zich niet te herkennen in het beeld dat een docent Nathan in de put praatte. De school vond dat de docent de mentortaken goed uitvoerde. Ook communiceerde de docent volgens de school op goede wijze met de vader en de betrokken hulpverlening over hoe Nathan er cijfermatig voor stond en wat er nodig was om over te kunnen gaan naar de volgende klas. Nathan wilde graag over naar de derde klas van de havo. Vader en de hoogbegaafdheidscoach vonden dat hij over moest gaan naar het volgende leerjaar. De school gaf aan hier serieus naar te hebben gekeken, maar dat zij zich moesten houden aan overgangsnormen.

De school benadrukte dat de gedragswetenschapper nooit geprobeerd heeft om Nathan uit huis te laten plaatsen. Zij maakte zich wel ernstig zorgen om Nathan omdat het emotioneel niet goed met hem ging. De school gaf aan in het belang van Nathan te hebben gedacht. Zij zijn met hem in gesprek gebleven en hebben hem serieus genomen. Volgens de school zoekt Nathan de gedragswetenschapper in het begin juist vaak op en was het contact goed. Ook gaf de school aan dat Nathan liever op school was dan thuis. De school stelde Nathan in de gelegenheid om zijn mening te geven. Nathan was bij elk evaluatiegesprek over het traject binnen de school aanwezig en zijn mening is ook vastgelegd in de gespreksverslagen. De mentor van Nathan deed volgens de school ook haar best om te luisteren naar de zorgen, wensen en behoeften van Nathan. Zij hield hiermee rekening bij de vormgeving van het onderwijs. Vanuit de school werd een ontwikkelingsperspectiefplan opgesteld en een maatwerktraject aangeboden waarbij rekening werd gehouden met de belastbaarheid van Nathan. Gedurende het schooljaar werd dit traject aangepast om de stress en druk bij Nathan zo veel mogelijk weg te nemen. Zo werden er bijvoorbeeld afspraken gemaakt over het op eigen tempo doorlopen van de lesstof en had Nathan zelf zeggenschap over de planning en toetsmomenten.

De school schakelde een aantal keer een onderwijszorgconsulent in met als doel om de samenwerking rondom de ondersteuning van Nathan te verbeteren. De school gaf aan het hele schooljaar met de betrokken hulpverlening te hebben samengewerkt, ook met de hoogbegaafdheidscoach en gezinsvoogd. Er waren herhaaldelijk overleggen tussen de school en de betrokken hulpverlening, maar de vader besloot volgens school niet langer bij deze overleggen aan te sluiten. Omdat de vader van Nathan geen contact wenste met de school, was de gezinsvoogd van Nathan geruime tijd de eerste contactpersoon voor de school. De school hield de gezinsvoogd van Nathan en de betrokken leerplichtambtenaar op de hoogte van de ontwikkelingen rondom Nathan.

De school gaf aan dat zij worstelde met de dominante houding van de vader van Nathan en dat het daardoor lastig was om samen te werken. Er was een verschil van visie over de aanpak van Nathan. De school en de betrokken partijen vanuit de specialistische GGZ vonden dat zorg en rust het belangrijkste waren. Vader en de

hoogbegaafdheidscoach vonden volgens de school juist dat onderwijs en toetsing belangrijk waren. De gezinsvoogd vond in eerste instantie net als vader dat onderwijs voorrang moest hebben, maar stond later meer open voor de visie van school. De school gaf aan dat vader besloot om Nathan begin maart 2023 thuis te houden van school, maar dat de school altijd benadrukte dat Nathan welkom was om te komen en dat ze Nathan stimuleerde om thuis aan zijn vakken te werken. Nathan had hiervoor thuis boeken tot zijn beschikking. Tijdens zijn afwezigheid van school ging Nathan wel mee op schoolreis.

3 Beoordeling

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beoordeelt de Kinderombudsman de klacht van Nathan en zijn vader. De Kinderombudsman doet dit door per klachtonderdeel te toetsen of de school in lijn heeft gehandeld met het Kinderrechtenverdrag en de Nederlandse wet (zie 'Bijlage 1' voor een toelichting op de toepasselijke kinderrechten en Nederlandse wetsartikelen). Bij deze toetsing is aangesloten bij het stappenplan "het beste besluit voor het kind". Hierin staat beschreven hoe een organisatie in lijn met kinderrechten een besluit kan nemen, zonder de belangen van anderen uit het oog te verliezen (zie 'Bijlage 2' voor een toelichting op dit stappenplan).

3.2 De klacht

De klacht die in dit onderzoek centraal staat, luidt als volgt: *"De school heeft de kinderrechten van Nathan onvoldoende nageleefd, zowel tijdens zijn tijd op school als nadat hij was uitgevallen."*

De Kinderombudsman heeft deze klacht in twee klachtonderdelen verdeeld:

1. De school heeft de kinderrechten van Nathan onvoldoende nageleefd tijdens zijn tijd op school.
2. De school heeft de kinderrechten van Nathan onvoldoende nageleefd nadat hij was uitgevallen.

3.3 De beoordeling van de Kinderombudsman

De Kinderombudsman vindt beide klachtonderdelen ongegrond. Hieronder volgt per klachtonderdeel een toelichting.

3.4 Toelichting op het oordeel

3.4.1 Klachtonderdeel 1: De school heeft de kinderrechten van Nathan onvoldoende nageleefd tijdens zijn tijd op school

De Kinderombudsman verklaart dit klachtonderdeel ongegrond. De Kinderombudsman vindt dat de school het belang van Nathan heeft onderzocht en dit voorop heeft gesteld in haar aanpak. De Kinderombudsman ziet dat de school op verschillende momenten met alle betrokkenen heeft gekeken wat in het belang van Nathan was en daarbij voldoende oog had wat voor de ontwikkeling van Nathan nodig was. De Kinderombudsman vindt dat de school in lijn met de kinderrechten van Nathan heeft gehandeld toen hij naar school ging en dat de school zich ook heeft gehouden aan de verplichtingen uit de nationale wet.

Het gaat hierbij om het volgende. Op grond van het Kinderrechtenverdrag moest het belang van Nathan voorop staan bij iedere beslissing die door de school werd

genomen.⁶ Om het belang van Nathan te achterhalen moest de school met Nathan praten. Nathan had het recht om zijn mening te geven als er belangrijke beslissingen werden genomen die hem raakten.⁷ Daarnaast had Nathan het recht om zich te ontwikkelen en recht op onderwijs.⁸ Het Kinderrechtencomité stelt dat leerlingen zich in hun eigen tempo moeten kunnen ontwikkelen en dat lesmethoden op de behoeften van de leerling moeten worden afgestemd.⁹ Ook moet het onderwijs kindvriendelijk, inspirerend en motiverend zijn.¹⁰ Uit de Nederlandse wetgeving voor speciaal onderwijs volgt dat dat het onderwijs moet worden afgestemd op de ontwikkelingsbehoeften van de leerling en dat de school zo nodig overlegt met een instantie die jeugdgezondheidszorg aanbiedt.¹¹

De school heeft vaak met Nathan gesproken en om zijn mening gevraagd. Dit waren niet alleen gesprekken tussen Nathan en de gedragswetenschapper van de school, maar ook gesprekken met andere betrokkenen. Zo was Nathan bijvoorbeeld aanwezig bij het startgesprek voor de alternatieve onderwijssetting, verschillende (zorg)overleggen en evaluaties waarbij hij kon vertellen hoe het met hem ging, hoe hij het onderwijs en de zorg ervoer. De school heeft nadat zij met Nathan sprak ook goed uitgelegd wat haar besluit was en waarom zij dat besluit nam. Zo legde de school aan Nathan uit waarom zij de zorg voor hem voorop stelde. Ook werd door de school aan Nathan uitgelegd waarom de suïcidale uitspraken die hij deed, werden gedeeld met Nathans vader. De Kinderombudsman ziet verder dat de school in het belang van Nathan geen druk heeft willen leggen op het volgen van onderwijs en de overgang naar het volgende leerjaar.

De Kinderombudsman ziet dat de school het onderwijs voor Nathan (in samenspraak met hem) heeft aangepast op het tempo en de behoefte van Nathan door de planning aan te passen, het rooster aan te passen (in uren, samenstelling en invulling van vakken) en veel één-op-één te werken. Ook mocht Nathan een time-out nemen wanneer hij dat nodig had en kon hij op de zolder tot rust komen. De Kinderombudsman heeft tijdens een bezoek aan de school geconstateerd dat de zolder verschillende ingerichte ruimtes had waar Nathan kon zitten. De Kinderombudsman vindt dat de school heeft laten zien dat zij betrokken was bij Nathan en hem motiveerde om onderwijs te volgen. Zo gaf de school complimenten voor behaalde voldoendes en de inzet van Nathan.

De Kinderombudsman vindt dat de school aandacht had voor de kwetsbaarheid van Nathan toen het slecht met hem ging. De school heeft ook in die periode regelmatig contact gehad met Nathan. De school heeft onder andere een groot netwerkberaad georganiseerd om met Nathan, zijn vader, stiefmoeder en hulpverleners te bespreken hoe het met Nathan ging en op welke manier Nathan het beste kon worden ondersteund en geholpen. De Kinderombudsman constateert dat de school regelmatig in overleg is geweest met de hoogbegaafdheidscoach en gezinsvoogd en ook specialistische hulpverlening vanuit de GGZ heeft betrokken bij de aanpak. De

⁶ Art. 3 Kinderrechtenverdrag.

⁷ Art. 12 Kinderrechtenverdrag.

⁸ Art. 6 en 28 Kinderrechtenverdrag.

⁹ UN Document CRC/C/GC/1, par. 9.

¹⁰ UN Document CRC/C/GC/1, par. 12.

¹¹ Artikel 11, eerste lid, WEC.

Kinderombudsman merkt op dat er sprake was van een moeizame relatie tussen vader en de school en dat dit samenwerking ingewikkeld maakte. Dat de school niet de visie van vader, de hoogbegaafdheidscoach en de gezinsvoogd deelde over de focus op onderwijs in plaats van zorg, wil volgens de Kinderombudsman niet zeggen dat er geen sprake was van samenwerking.

3.4.2 Klachtonderdeel 2: De school heeft de kinderrechten van Nathan onvoldoende nageleefd nadat hij was uitgevallen

De Kinderombudsman verklaart dit klachtonderdeel ongegrond. Ook nadat Nathan was uitgevallen heeft de school in lijn met de kinderrechten van Nathan gehandeld en zich ook gehouden aan de verplichtingen uit de nationale wet. De Kinderombudsman ziet dat de school op verschillende momenten onderzocht wat in het belang van Nathan was en daarbij voldoende oog had voor de ontwikkeling van Nathan.

Ook bij dit klachtonderdeel kijkt de Kinderombudsman naar hoe belang van Nathan voorop heeft gestaan bij iedere beslissing die door de school werd genomen.¹² Om het belang van Nathan te achterhalen moest de school met Nathan praten. Nathan had het recht om zijn mening te geven als er belangrijke beslissingen werden genomen die hem raakten.¹³ Daarnaast is van belang dat, ook toen Nathan thuis kwam te zitten, hij het recht had om zich te ontwikkelen en het recht op onderwijs.¹⁴ Het Kinderrechtencomité stelt dat leerlingen zich in hun eigen tempo moeten kunnen ontwikkelen en dat lesmethoden op de behoeften van de leerling moeten worden afgestemd.¹⁵ Uit de Nederlandse wetgeving voor speciaal onderwijs volgt dat het onderwijs voor zieke leerlingen zo moet worden ingericht dat deze leerlingen op adequate wijze voldoende onderwijs moeten kunnen genieten.¹⁶

De Kinderombudsman vindt dat de school goed rekening hield met de situatie van Nathan. Nadat Nathan de eerste keer thuis kwam te zitten kon hij het volgende schooljaar starten op de alternatieve onderwijssetting op de schoollocatie. Binnen deze alternatieve onderwijssetting werken leerlingen aan een eigen traject. De Kinderombudsman vindt het goed dat de school voor Nathan een ontwikkelingsperspectiefplan maakte waarin een onderwijsprogramma op maat was opgenomen. In dit onderwijsprogramma werd rekening gehouden met de wensen en behoeften van Nathan. De Kinderombudsman ziet dat de school dit onderwijsprogramma in overleg met Nathan gedurende het schooljaar heeft aangepast.

In maart 2023 waren er bij de school en vader ernstige zorgen om Nathan en kwam hij bij de crisisdienst terecht. Vader heeft na het onderzoek van de psychiater besloten om Nathan thuis te houden. Dit heeft vader aan de school medegedeeld via WhatsApp. De Kinderombudsman constateert dat de school via WhatsApp de

¹² Art. 3 Kinderrechtenverdrag.

¹³ Art. 12 Kinderrechtenverdrag.

¹⁴ Art. 6 en 28 Kinderrechtenverdrag.

¹⁵ UN Document CRC/C/GC/1, par. 9.

¹⁶ Artikel 11, zesde lid, WEC.

mogelijkheid om onderwijs te blijven volgen heeft aangeboden aan Nathan. Hij had thuis beschikking over zijn boeken en kon aan vakken werken, de school maakte plannings en Nathan bleef welkom om het onderwijsprogramma op school weer op te pakken. Ook hier ziet de Kinderombudsman dat de samenwerking tussen school en vader moeizaam verliep, omdat vader eerst wilde dat er een plan voor Nathan zou worden gemaakt voordat hij hem weer naar school zou laten gaan. De Kinderombudsman stelt vast dat er een plan was, maar dat vader dit anders zag.

4 Conclusie

4.1 Inleiding

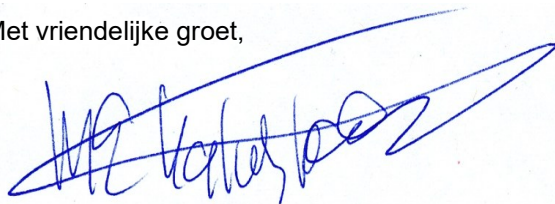
In dit hoofdstuk geeft de Kinderombudsman de conclusie van het onderzoek.

4.2 Conclusie

De klacht die in dit onderzoek centraal stond, luidde als volgt: *"De school heeft de kinderrechten van Nathan onvoldoende nageleefd, zowel tijdens zijn tijd op school als nadat hij was uitgevallen."* De Kinderombudsman verdeelde de klacht in twee klachtonderdelen en toetste deze aan de kinderrechten van Nathan die zijn vastgelegd in het Kinderrechtenverdrag.

Het is de Kinderombudsman duidelijk geworden dat Nathan, zijn vader en de school in een ingewikkelde situatie zaten. Ook merkt de Kinderombudsman op dat er sprake was van een moeilijke relatie tussen vader en school en dat dit de samenwerking negatief heeft beïnvloed. Er was een groot verschil van visie over de aanpak van het onderwijs voor Nathan. De Kinderombudsman ziet dat de school vanuit het belang van Nathan heeft gehandeld, zijn mening heeft gevraagd en rekening hield met zijn behoeften. De school heeft op verschillende momenten samen met alle betrokkenen en Nathan zelf bekeken wat in die situaties het beste was voor Nathan. De Kinderombudsman vindt dat de school betrokken was bij de situatie van Nathan en veel moeite heeft gedaan om ervoor te zorgen dat Nathan onderwijs kon (blijven) volgen. Volgens de Kinderombudsman heeft de school ook voldoende begeleiding en zorg geboden en heeft zij samengewerkt met alle betrokken hulpverlening. De Kinderombudsman vindt daarom de klacht ongegrond.

Met vriendelijke groet,

Margrite Kalverboer
Kinderombudsvrouw

Bijlage 1: Kinderrechtelijk kader

Wanneer de Kinderombudsman klachten ontvangt, kijkt de Kinderombudsman of de rechten van kinderen zijn nageleefd.¹⁷ Deze rechten zijn vastgelegd in het Kinderrechtenverdrag.

1. Het Kinderrechtenverdrag

Het Kinderrechtenverdrag is gemaakt door de Verenigde Naties en bestaat sinds 1989.¹⁸ De Nederlandse regering keurde het Kinderrechtenverdrag in 1995 goed.¹⁹ Sindsdien moet Nederland zich houden aan de kinderrechten die hierin staan. Er is door de Verenigde Naties een Kinderrechtencomité opgericht dat controleert of landen zich houden aan het Kinderrechtenverdrag.²⁰ Om landen te helpen bij het goed uitvoeren van het Kinderrechtenverdrag, heeft het Kinderrechtencomité een algemene toelichting geschreven op de verdragsartikelen, de zogenoemde General Comments. Hierin legt het Kinderrechtencomité uit hoe één of meerdere kinderrechten uit het Kinderrechtenverdrag moeten worden begrepen.²¹ Deze uitleg gebruikt de Kinderombudsman ook in het onderzoek naar de ontvangen klachten. De volgende paragrafen beschrijven welke kinderrechten en General Comments belangrijk zijn voor de beoordeling van de klacht van Nathan en zijn vader.

2. Kernartikelen Kinderrechtenverdrag

In het Kinderrechtenverdrag staan in totaal 54 artikelen die over uiteenlopende onderwerpen gaan. Als een organisatie een beslissing neemt over een kind, zijn er vier kinderrechten waar altijd rekening mee gehouden moet worden. Deze vier kinderrechten worden ook wel de kernartikelen van het Kinderrechtenverdrag genoemd. Dit zijn de volgende vier kinderrechten:

- het recht op bescherming tegen discriminatie (artikel 2);
- het belang van het kind voorop (artikel 3);
- het recht op leven, overleven en ontwikkeling (artikel 6);
- het recht op participatie (artikel 12).

Ook in het onderzoek naar de klacht van Nathan en zijn vader, kijkt de Kinderombudsman naar deze vier kernartikelen.

2.1 Het recht op bescherming tegen discriminatie

Het eerste kernartikel van het Kinderrechtenverdrag, is artikel 2. Hierin staat dat de rechten die in het Verdrag zijn opgenomen, voor alle kinderen gelden. Het maakt bijvoorbeeld niet uit waar de kinderen vandaan komen, wat hun godsdienst of huidskleur is, of ze een handicap hebben en wat hun geslacht is. De overheid is

¹⁷ Artikel 11b Wet Nationale ombudsman.

¹⁸ A/RES/44/25.

¹⁹ *Trb.* 1990, 170.

²⁰ Artikel 43 Kinderrechtenverdrag.

²¹ Zie voor een overzicht van alle General Comments die het Kinderrechtencomité heeft opgesteld: <https://www.ohchr.org/en/treaty-bodies/crc/general-comments>.

verplicht om kinderen te beschermen tegen elke vorm van discriminatie en moet zich actief inzetten om de kinderrechten te bevorderen. Ook scholen zijn verplicht om dit recht te waarborgen. Zo moeten scholen rekening houden bij de vormgeving van het vakkenpakket en mogen scholen niet de toegang ontzeggen van leerlingen op basis van discriminatoire gronden, zoals bijvoorbeeld een maatschappelijke afkomst.²²

2.2 Het belang van het kind voorop

In artikel 3 van het Kinderrechtenverdrag staat dat een organisatie het belang van het kind voorop moet zetten als zij een beslissing maakt die het kind (of een groep kinderen) raakt.²³ Deze verplichting geldt ook voor een school. In de situatie van Nathan is de school verplicht om bij alle beslissingen die over Nathan worden genomen, zijn belang voorop te stellen.

Om te bepalen wat in een specifieke situatie in het belang van het kind is, kunnen naast bovenstaande kernartikelen, ook andere kinderrechten uit het Kinderrechtenverdrag worden gebruikt. In de situatie van Nathan gaat het om de volgende kinderrechten:

- het recht op participatie (artikel 12)
- het recht op informatie (artikel 17);
- het recht op onderwijs en de doelstellingen van het onderwijs (artikelen 28 en 29).

2.3 Het recht op leven en ontwikkeling van het kind

In artikel 6 van het Kinderrechtenverdrag staat dat ieder kind recht heeft op leven, overleven en ontwikkeling. Het betekent dat de overheid ervoor moet zorgen dat kinderen zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen en dat de overheid verplicht is om dit recht van het kind in de ruimst mogelijke mate te waarborgen. Het Kinderrechtencomité heeft benadrukt dat het daarom van belang is dat het begrip ontwikkeling ruim wordt uitgelegd. Zo moet bijvoorbeeld worden gedacht aan de lichamelijke, geestelijke, spirituele, morele, psychologische en sociale ontwikkeling van het kind.²⁴ School, en dan specifiek het recht op onderwijs, speelt een belangrijke rol bij het realiseren van het recht op leven en ontwikkeling.²⁵

²² UN Document CRC/C/GC/1, par. 8.

²³ Deze verplichting geldt volgens het Kinderrechtenverdrag voor openbare en particuliere instellingen voor maatschappelijk welzijn, rechterlijke instanties, bestuurlijke autoriteiten en wetgevende lichamen, zie artikel 3, eerste lid Kinderrechtenverdrag.

²⁴ UN Document CRC/C/GC/13, par. 62.

²⁵ M.P.J. Frederik, Sdu Commentaar Jeugdrecht, 20 januari 2015 en UN Document CRC/C/GC/1, par. 5-6.

2.4 Het recht op participatie en informatie

Als er beslissingen over een kind worden genomen, dan heeft het kind recht om zijn mening hierover te geven. Dit recht is opgenomen in artikel 12 van het Kinderrechtenverdrag en hangt nauw samen met artikel 17 van het Kinderrechtenverdrag. In dit artikel is het recht op informatie opgenomen. Het recht op informatie is noodzakelijk om het recht op participatie te kunnen uitoefenen.²⁶ In de situatie van Nathan zijn er beslissingen door de school genomen. Juist ook in schoolsituaties hebben kinderen het recht om hun mening te geven en is het van belang dat scholen dit recht respecteren.²⁷ Het Kinderrechtencomité benadrukt dat het recht van het kind om gehoord te worden zelfs fundamenteel is voor het realiseren van het recht op onderwijs.²⁸ Het Kinderrechtencomité licht toe dat de actieve rol van kinderen in een participatieve leeromgeving moet worden bevorderd.²⁹

Als het kind in de gelegenheid is gesteld om zijn mening te geven, dan moet aan deze mening een passend belang worden gehecht, rekening houdend met de leeftijd en ontwikkeling van het kind. Het Kinderrechtencomité heeft uitgelegd wat ervoor nodig is om een kind op een betekenisvolle manier zijn mening te laten geven. Daarvoor moeten de volgende vijf stappen worden gevolgd:

1. zorg dat het kind goed geïnformeerd zijn mening kan vormen;
2. stel het kind in staat zijn mening vrijelijk te uiten;
3. weeg de mening van het kind mee in de besluitvorming;
4. laat het kind weten wat er met zijn mening is gedaan;
5. stel het kind in staat om in verweer te komen tegen een beslissing.³⁰

Het Kinderrechtencomité zegt dat het recht van het kind om zijn mening te geven moet worden gezien als iets dat altijd geldt. Dit betekent dat het kind tijdens het hele proces betrokken moet worden bij beslissingen die over hem gaan en niet slechts op één moment.³¹

2.5 Het recht op onderwijs en de onderwijsdoelen

In de zaak van Nathan wordt ook gekeken naar artikelen 28 en 29 van het Kinderrechtenverdrag. Deze artikelen beschrijven het recht op onderwijs. Uit de klacht van Nathan blijkt wat voor een belangrijke rol school speelt in het leven van een kind. Het doel van het onderwijs is volgens het Kinderrechtencomité om het kind de kans te geven vaardigheden te ontwikkelen, te leren en andere vermogens, zoals menselijke waardigheid, eigenwaarde en zelfvertrouwen, te ontwikkelen.³² Het is hierbij belangrijk dat scholen kinderen de kans geven om zich in hun eigen tempo te ontwikkelen en dat lesmethoden worden afgestemd op de verschillende behoeften van verschillende kinderen.³³ Het Kinderrechtencomité benadrukt daarbij dat onderwijs voor kinderen kindvriendelijk, inspirerend en motiverend moet zijn.³⁴ Het personeel op de scholen

²⁶ UN Document CRC/C/GC/12, par. 80.

²⁷ UN Document CRC/C/GC/1, par. 8.

²⁸ UN Document CRC/C/GC/12, par. 105.

²⁹ UN Document CRC/C/GC/12, par. 107.

³⁰ UN Document CRC/C/GC/12, par. 41-47.

³¹ UN Document CRC/C/GC/12, par. 133.

³² UN Document CRC/C/GC/1, par. 2.

³³ UN Document CRC/C/GC/1, par. 9.

³⁴ UN Document CRC/C/GC/1, par. 12.

dat met kinderen werkt moet geschikt zijn.³⁵ Scholen moeten een menselijke sfeer creëren en kinderen de kans geven zich te ontwikkelen volgens de ontwikkelende capaciteiten van het kind.³⁶

3. Nationale wetgeving

3.1 Wet op de expertisecentra

De Wet op de expertisecentra (WEC) regelt het speciaal onderwijs zowel binnen het basisonderwijs als binnen het voortgezet onderwijs. Omdat de klacht over een school voor voortgezet gespecialiseerd onderwijs gaat, is deze wet van toepassing op de klacht van Nathan.

In de WEC is bepaald dat het onderwijs wordt afgestemd op de ontwikkelingsbehoeften van de leerling en dat de school zo nodig in overleg treedt met een instantie die jeugdgezondheidszorg aanbiedt.³⁷ Daarbij richt het onderwijs zich in elk geval op de emotionele en de verstandelijke ontwikkeling, op het ontwikkelen van creativiteit, het verwerven van kennis en van sociale, culturele en lichamelijke vaardigheden.³⁸ Het onderwijs wordt zodanig ingericht dat de leerling een ononderbroken ontwikkelingsproces kan doorlopen. Voor de leerlingen die in verband met ziekte thuis verblijven, schrijft de wet voor dat het onderwijs zodanig wordt ingericht dat deze leerlingen op adequate wijze voldoende onderwijs moeten kunnen genieten.³⁹ Ook is in de WEC opgenomen dat de school, met inachtneming van het leerlingvolgsysteem, over de vorderingen van de leerlingen aan hun ouders rapporteert of aan de leerlingen zelf indien zij meerderjarig en handelingsbekwaam zijn.⁴⁰ In artikel 48e van de WEC is bepaald dat de school het schooladvies meedeelt aan de ouders.

³⁵ Artikel 3, derde lid, van het Kinderrechtenverdrag; zie ook Blaak e.a. pg. 147-148.

³⁶ UN Document CRC/C/GC/1, par. 12.

³⁷ Artikel 11, eerste lid, WEC.

³⁸ Artikel 11, derde lid, WEC.

³⁹ Artikel 11, zesde lid, WEC.

⁴⁰ Artikel 20 WEC.

**kinder
ombudsman**

Dit is een publicatie van de
Kinderombudsman

Juli 2025

www.kinderombudsman.nl